

Маланюк Євген Філімонович
(1897 - 1968)

український письменник,
мистецтвознавець, есеїст, літературний
критик

Народився в родині українських інтелігентів 20 січня 1897 р. в селі Ново-Архангельську на Херсонщині. Середню освіту здобув у реальній школі в Єлисаветграді. Далі – навчався в Петербурзькому політехнічному інституті. У 1914 році подав документи до Київської військової школи, став начальником кулеметної команди 2-го Туркестанського стрілецького полку. Згодом закінчив Подебродську академію в Празі (1923 р.). У листопаді 1917 р. молодший офіцер переходить в оперативний відділ Генерального штабу. Пізніше був у польських таборах для інтернованих (1921 – 1923 рр.). Далі була Чехо-Словаччина, праця за фахом (здобув інженерну спеціальність) у Польщі.

1920 р. разом із Армією УНР емігрував за кордон.

У 1922 році із Ю. Дараганом заснував журнал “Веселка”. У 1929 році очолив у Варшаві літературне угруповання “Танк”. Усе життя мріяв присвятити себе степовим просторам Херсонщини, людям, що збирають найкращі врожаї пшениці. Мрія не збулася, але поет прославив земляків-трударів у своїх численних книгах.

Вони перекладені майже у 20 країнах світу.

У своїй біографії поет відзначав, що “вийшовши з глухого степу, з зітхань страждальної землі, вирізблював німий життєпис на дикім камені землі. Дороге і любе все на Батьківщині і Херсонські прерії – мов Січ, а кобзарем – херсонський вітер”.

Закоханість у рідний край, малу батьківщину, свою Херсонщину улюблену, яка стала йому особливо дорогою на емігрантських шляхах-дорогах і ніколи не покидала виявляється у вірші “Кожен день тут проходить пустельний і легкий”:

Сниться синя Синюка і верби під плесом,
Вільний вітер Херсонський, вітер – дудар.
Сниться гомін дубів прадідівських та річка,
Бідна хата та тепла долоня сестри...

Поезія Є. Маланюка творила обшири “Степової Елади”, віддаленої од поета у просторі, вірила у відродження рідного краю.

Та вдарить день і загуде Дніпро
Й хрестом своїм ми ідола розколом
(“Стомившись бути полем бою, полем...”)

Усією своєю творчістю прагнув сприяти відродженню української держави для сильної та самобутньої української нації.

Помер у Нью-Йорку 16 лютого 1968 року.

Твори

1. Невичерпальність : поезії, ст. : для ст. шк. віку / упоряд., передм. та приміт. Л. В. Куценка; худож. оформ. М. С. Пшінки. – 2-ге вид. – К. : Веселка, 2001 – 318 с.: ілюстр. – (Шкільна бібліотека).
2. Поезії / упорядкув. та передм. Т. Салиги, прим. М. Старовойта. – Львів : УПІ ім. Івана Федорова : Фенікс , 1992 – 686.

Про нього

3. Параскевич, П.К. Поетизація рідного краю в ліриці Яра Славутича та Євгена Маланюка / П.Параскевич // Сторінки літературної Херсонщини / П Параскевич; упоряд. М. Василенко.- К. : Просвіта, 2008. – С. 47-61.
4. Демченко, А. Особливості поетики творів Євгена Маланюка / А. Демченко // Південний Архів. Філологічні науки. – Херсон, 2000. – Вип. 8. – С. 31-34.
5. Гушак, І. Вогнених шляхів апостол / І. Гушак.- К., 1992 – С. 105 – 107.
6. Євген Маланюк // Історія укр. літератури ХХ століття: у 2-х кн. / за ред. В.Дончика – К., 1998. – Кн. 1 – С. 177 – 182.
7. Євген Маланюк. Стилєт і Стилос // Українське письменство / М. Зеров.– К.: Основи, 2003. - С. 441-444.

Довідкові видання

8. Усі українські письменники / упоряд. Ю. І. Хізова, В. В. Гоголева. – Х., 2008. – С. 255 – 259.
9. Маланюк Євген Філімонович // Мистецтво України : біогр. довід. / упоряд. : А.В.Кудрицький, М.Г. Лабінський; за ред. А.В.Кудрицького. – К.: Укр. енцикл., 1997. – С.390.
10. Каляка, М.М. Маланюк Євген Філімонович / М. Каляка // Літературна логія Херсонщини (ХІІ - початок ХХІ ст.) : довід. / ред. Вік-Кошовий.- Херсон : Просвіта, 2009. - С.219-221.